

Vanlig stilte spørsmål

Generelt

Hvis pasienten fysisk kan, men av ulike grunner ikke vil utføre en av delfunksjonene, skal dette skåres tilsvarende nivå 0.

Vi skal skåre det vi observerer i undersøkelsen og ikke skåre utfra opplysninger innhentet fra andre pårørende/helsepersonell. Unntak er beskrevet under delfunksjon «hoste».

Det anbefales å utføre CPAX-NOR i en sammenhengende undersøkelse, men det er ikke viktig hvilken rekkefølge delfunksjonene skåres i.

Skyggestøtte

Det er pasientens isolerte fysiske funksjon som skal skåres i alle delfunksjoner. Dersom terapeut vurderer at det er behov for ekstra personer som ikke fysisk bistår, men som er tett inntil pasienten grunnet ukritisk adferd/pasientsikkerhet, skal dette etter europeisk enighet skåres i skjema som minimal støtte OG beskrives i fritekstfeltet.

Gradering

I CPAX-NOR vektlegges begrepene minimal – moderat –maksimal i flere av delfunksjonene. I disse skåringene vurderer vi hvor mye hjelp og/eller tilrettelegging pasienten trenger for å mestre delfunksjonen (for eksempel tipping av seng, heise opp hjertebrett, bruk av sklilaken). Pasientens beste prestasjon er det som skal skåres. Vi skal ikke ta hensyn til ytre faktorer som kultur på avdelingen, personer som er i rommet for å håndtere utstyr rundt pasienten og/eller pasientens vekt.

Forflytningshjelpemidler og skåring

- Ståheis kan være takoppheng/mobilløfter med vektavlastende sele, Sara steady eller Ross Return. Det viktigste er å vurdere hvor mye hjelp til oppreisning pasienten trenger; for eksempel behov for støtte på setet og/eller kne.
- Elektrisk prekestol defineres som en ståheis dersom pasienten tar vekt på armene og det også gis hjelp til oppreisning med støtte på knærne og bak setet.
- Personstøtte kan erstatte forflytningshjelpemidler. To personer som støtter mye, foran på knærne og laken bak setet til pasienten, skåres på samme måte som ståheis i delfunksjon: «sittende til stående, «forflytning fra seng til stol» og «gange»
- Bruk av sengen for å tilpasse utgangsstillinger kan påvirke skåringen i delfunksjonene «fra sittende til stående» og når maksimal, moderat, minimal hjelp skal vurderes.
- Combilizer skåres som ståseng i delfunksjonen «stående balanse».

Medisinsk teknisk utstyr

Det er pasientens fysiske prestasjon som skal skåres, ulikt utstyr som er i rommet på grunn av medisinsk behandling, skal ikke påvirke skåringen. Dersom sykepleier eller terapeut kun er til stede i rommet for å håndtere utstyr, skal ikke dette påvirke skåringen.

Delfunksjon respiratorisk funksjon

Dersom pasienten har tracheostomi vil ikke det i seg selv påvirke hvilket nivå pasienten skåres på. Dersom en pasient med tracheostomi er selvpustende uten behov for oksygen vil pasienten skåres på nivå 5.

Delfunksjon hoste

Hostemaskin er et hjelpemiddel for å fjerne sekret. Dersom pasienten bruker hostemaskin, skal denne delfunksjonen skåres uavhengig av bruken. Om pasienten for øyeblikket ikke har sekret, skal hostekraften vurderes som om det var sekret. Er pasientens hostekraft effektiv nok til å fjerne sekret?

NB! Unntak

Niva 1 («hoste stimuleres kun av dypt sug») defineres som reflektorisk hoste som utløses kun ved dyp suging. Vi vurderer det som uetisk å utføre sugeprosedyre uten annen hensikt enn å se om det utløser hoste. Skåringen kan da utføres ved å spesifikt spørre sykepleier hva som er status i dag.

Delfunksjon forflytning i seng

Om pasienten ikke initierer bevegelse, for eksempel initierer med å snu på hodet, løfte på fingre, bøye opp bena, skåres pasienten til nivå 0.

Av og til sitter pasienter allerede på sengekanten idet vi kommer. I dette tilfelle anbefales det å vurdere delfunksjonen på slutten av kartleggingen når pasienten er tilbake i seng.

Delfunksjon fra liggende til sittende på sengekant

Om pasienten ikke initierer bevegelse, for eksempel snu på hodet, forsøke å skyve fra, skåres pasienten til nivå 0.

Ryggleie for intensivpasienter er definert som fra 0-45 grader. Dersom pasienten passivt kommer til sittende ved at sengeryggen heves over 45 grader, så vurderes denne delen av delfunksjonen til at pasienten trenger maksimal hjelp fra liggende til sittende i seng. Dersom pasienten videre klarer å komme seg ut fra seng til sengekanten med litt støtte vil dette vurderes som at pasienten trenger minimal hjelp. Totalt sett vil denne delfunksjonen skåres som nivå 2 - moderat hjelp.

Delfunksjon stående balanse

For å skåre denne delfunksjonen må pasienten stå uten leggstøtte fra seng eller stol.

Delfunksjon forflytning fra seng til stol

Dersom pasienten flyttes sideveis via Combilizer som settes i stolfunksjon, skåres pasienten til nivå 1.

Delfunksjon gange

For å skåre delfunksjonen gange må pasienten klare å løfte annet hvert ben fra gulvet med hele fotsålen klar av underlaget (gå på stedet). Pasienten må ikke nødvendigvis gå en viss avstand. Det er heller ikke definert hvor høyt pasienten må løfte føttene eller hvor mange ganger. Vi anbefaler at dette beskrives i fritekstfeltet.

Delfunksjon håndgripsstyrke

Det finnes normative data for gripestyrke som skal brukes for kartlegging med CPAX-NOR. Det målte tallet sammenlignes med verdiene i tabellen for skåring.

Gjennomføring testing av håndgripsstyrke

- Sittende i seng/stol med 90 grader i albue. Støtt under pasientens håndledd ved behov.
- Tilpass grepsbredden til pasientens hånd (tilpasses til mellom PIP og DIP i pasienten hånd), og sjekk at nålen er på null.
- Begge hender skal testes, 1 gang på hver hånd etter europeisk enighet.
- Det er det beste forsøket som skal skåres uavhengig av om det er pasientens dominante hånd eller ikke.

Obs! Beskriv hvilket dynamometer som er benyttet om det er flere tilgjengelig.